

In lumea dreptăței

(Sfârșit)

Printre avocați erau doi, înscriși în barou în urma lui Andrei, băeți tineri, fără experiență, pe care Andrei îi privea cu sentimentul cu care te uiți la un portret al tău însuși de cîți-va ani din urmă. Unul dintre ei e Titu Vasilescu, cu care pleacă acum de la tribunal.

— Mergi spre casă, domnule Rizescu?

— Da.

— Mergem împreună.

Și iați-i mergînd alături.

— Zău! ce dreptate ai dumneata, domnule Rizescu, cînd zici că ți-e silă de meseria asta. Mă uit la noi cum stăm dimineata pe sala tribunalului, ca tăetorii de lemne la București pe piața sfintului Gheorghe, așteptînd să ne pice un împricinat în mină... Să stai să te certî cu samsarii care forfotesc de colo pînă colo și întind clienții de minică.

— Așa e? răspunde Andrei.

După o tăcere Vasilescu zice:

— Am văzut azi ceva!...

— Ce?

— Marinescu a făcut azi un act, prin care nevasta vindea bărbatului niște pămînt. Lăsase actul pe masă. Din întîmplare mi-am aruncat ochii pe el. Văz: vînzătoare Maria P. Diaconescu, — cumpărător Petre Diaconescu. Cînd a venit să-și ia hîrțile îl întreb: «Sînt rudă părțile din actul ăsta?» Zice: — «Da, e nevastă-sa». — «Păi», zic, «actul e nul, nevasta nu poate să vînză bărbatului». Ei! ce crezi c'a făcut?

— Ce?

— Zice: «Ti! bine că-mi atrăseși atenția. Mă duc să-l

dau judecătorului de instrucție, că el nu pretinde să-i citești actul dacă părțile știu carte—și n'o să bage de seamă». Și a băgat actul.

— Ei așa!

— Pe onoarea mea!

După o nouă pauză Vasilescu urmează:

— Știi care mi se pare mie ăl mai imoral dintre toți?

— Berlescu?

— Nu, Beneș. Lasă că are în permanență trei samsari. Bine, așa mai înțelege să se slujească de samsari un începător, dar el, om cu stare, fost prefect... lasă că l'am auzit de nu știu câteori înfricoșind pe martorii protivnicului și învățându-i ce să spue... dar chiar în afară de meseria avocaturii. Moral lucru e să intri în casa omului, să profiți de prietenia lui, ca să-i furi cinstea și încă să te și lauzi, cum face el cu Văleanu?... Imi spunea Panțu mijloacele perfide care le întrebuița ca să întoarcă capul veri-si. I le-a spus chiar ea. Zice că ori unde o întâlnea îi șoptea: «Unei femei tinere și frumoase îi trebuie un cadru demn de tinerețea și de frumusețea ei. Virtutea e o calitate negativă...» Altă dată îi zicea: «Lumea tot vorbește că...»

A! poate să spue de acum Vasilescu ce-o vrea, că tot nu-l mai aude Andrei.

Ajunși la o răspîntie îi întinde mîna.

— La revedere.

— Ziceai că mergi acasă.

— Mi-am adus aminte că trebuie să merg într'un loc.

Și pleacă. Unde? Nici el nu știe. Așa înainte.. unde-o fi... unde-o nemeri... ah! numai de-ar fi un loc unde să-i piară din mîntre gîndurile chinuitoare care-i sfredelesc creerii... E cu putință! Elena lui la care se închină ca la o icoană! Mama lui Radu!

-- Ei! Ei! păzește! păzește! strigă cit poate un birjar, care numai printr'o minune nu-l calcă.

A! acum își explică distracția ei de alaltăeri, cînd s'au plimbat pe punte, după ce i-a întilnit împreună! și nu e o săptămînă de cînd la sindrofia de la căpitanul Toporanu ea era la pian, iar el îi întorcea foile notelor, aplecat peste dînsa. Ticălosul! de sigur și ei îi cînta în urechi acelaș cîntec: «Virtutea e o însușire negativă...»

Ce nedrept e în prepusurile lui. Dacă ar ști el în ce chip demn și hotărît Elena a tăiat lui Beneș orice nădejde, chiar atunci,

În ziua în care i-a întâlnit împreună. Dacă ar fi văzut și ar fi auzit privirea și tonul cu care-i spusese: «Ce decăzută ar trebui să fie o femeie, pentru ca să schimbe un bărbat bun și cinstit ca al meu, cu un om amoral ca dumneata!» Dacă ar ști că neliniștea ei din ziua aceea era pricinuită numai de indignare și de sforțările pe care le făcea, să nu-i spue lui nimic, ca să nu-i sporească nemulțumirile... Dacă ar ști toate acestea poate n'ar mai suferi chinul care-l face acum să întinză cât poate de gulerul care-l strânge de gît, îl înăbușe. Cu toate că, mai știți? Împotriva astei otrăvi nu e leac. Atunci și-ar zice: «da, a rezistat acum, dar o să poată rezista totdeauna?» Acum îi răsună în urechi cuvintele lui Beneș, auzite de atâtea ori în camera avocaților: «Femeile sînt ca perele: toate cad; totul e să știi să le alegi la vreme», ori: «Dacă o femeie rămîne cinstită, e că sau e prea proastă, sau nu e de loc ajutală de împrejurări».

Și ce rost avea să-i vorbească Vasilescu de nevasta lui Văleanu și de vara lui Panțu, dacă nu ca să-i deschiză lui ochii? Și iată că lucruri, cărora nu dase odinioară nici o luare aminte, iau acum o însemnătate înspăimîntătoare. Acum își aduce aminte numele tuturor femeilor de care se vorbește că au avut legături cu Beneș... Compară îmbrăcămintea lui simplă cu eleganța desăvîrșită a celuilalt. — Stîngăcia pe care i-o dă miopia și neaverea lui, cu grația și siguranța, pe care o dau mișcărilor lui Beneș, averea și conștiința izbînzilor lui. Cu ce gentileță știe el să ofere șampanie cocoanelor la cofetărie și cu ce liniște știe să se scoale de la masa de cărți la care a pierdut două-trei sute de lei!.....

Dar, încet-încet, aerul curat, plin de miros de sulfină, în care umblă de mai bine de un ceas, primenește singele, gonește otrava, îl liniștește, îi aduce gînduri bune. Nu, e o nebunie! Ce? nu cunoaște el mintea sănătoasă și inima cinstită a Elenei? Nu e cea mai bună mamă ce se poate închipui? Nu! ochii ăia frumoși și limpezi, care nu au altă pereche pe lume decît ochii lui Radu nu pot să înșele niciodată....

Ceasurile sînt aproape opt, cînd se întoarce acasă, unde pe banca de la poartă îl așteaptă Șerb Călugăreanu, un țaran chiabur din Cărbuneni.

— Iar pentru afacerea aia ai venit? îl întreabă Andrei.

— Da, răspunde omul.

— Ți-am mai spus odată că nu se poate. Pămîntul nu e al dîmitale, e al copiilor și nu poți să-l ipotecezi dumneata.

— Dacă vreți dumneavoastră se poate, domnule Andrei, și plătesc bine.

— Haide! haide! ți-am spus: nu se poate! răspunde Andrei intrind în curte și închizînd poarta.

Sub boltă îl așteaptă Elena îngrijată.

— Unde ai fost?

— M'am plimbat spre via lui nenea doctoru. Ce frumos era!

Iși sărută copilul, o sărută pe ea stringînd-o la piept cu putere și silindu-se să întoarcă înapoi un suspin care i se urcă în gitlej.

— Iar te-ai supărat la tribunal, zice Elenă.

-- Nu, zău nu, răspunde el vesel.

Dar Elena simte și-și zice: «bietul băiat! nu mai vrea să ne amărască și pe noi istorisindu-și neajunsurile», și jucîndu-se cu mîna în părul lui:

— Las că am să-ți cînt ceva frumos după masă, să-ți treacă.

— Da, să-mi cînti....

— Taticule, să-ți cînt eu ceva care-ți place ție. Am învățat-o întradin pentru tine. Știi, partea acela din Cavaleria: «*Voi lo sapete, o! mama....*»

Au trecut două luni, două luni lungi, lungi, nesfîrșite.

Indoiala d'atitea ori batjocorită și gonită, dar întoarsă tip-tit, pe căi piezișe în nopțile de nesomn, pune acum stăpînire pe sufletul lui cu brutalitatea și cu cruzimea unui cuceritor. Rezerva lui Beneș față cu Elena, vădita lui ferire de a vorbi cu dînsa, el care mai înainte, de cîte ori îi întilnea trecea strada ca să le stringă mîna, iau acum în mîntea lui înțelesuri chinuitoare. Teama de a nu jieni pe Elena îl împiedică de a-i cere ei lămurirea acestei schimbări; iar ea pune neliniștea lui în socoteala lipsei de procese, care-i face să intre în vacanța de peste cîteva zile mai săraci ca oricînd.

Ce ticălos viermă e gelozia dacă poate lăsa în sufletul soțului unei femei bune și cinstite ca Elena, veninul gîndurilor, care-l împiedică acum să închidă ochii, venin care-i aduce pînă și în gură un gust coclit, ca de otravă! Nu-i era lui deajuns sbuciumările din afară, de la tribunal? Nu mai departe. ieri, pe cînd vorbea cu unul, se întorsese Berlescu ne'ntrebat și-i zisese: „Eu mă mir ce cauți aici dacă nu-ți place avocatura. De ce nu

te faci subșef la muzică ? O sută cincizeci de lei pe lună, așa sunt bani. Aud ?—Îi răsună încă în urechi vorbele astea, care-l usturaseră ca o plesnitură de girbaci în obraz... Nu-i era deajuns indignarea pe care i-o pricinuia în fiecare zi duplicitatea lui Zărnescu ? Și pentru ce-și permiteau oamenii ăștia să se poarte așa cu dînsul, decît pentru că-l știeau sărac ? Dar cel puțin îi rămînea fericirea și liniștea căsuței lui, la care se 'ntorcea ca la un liman, cum se întoarce corăbierul în port după o noapte vijelioasă... Și acum... a pierdut și fericirea asta !.. Și ce să facă ? Să se scoboare la ticăloșia de a-și supraveghia, de a-și urmări pe Elena lui ? E ! și dacă s'o incredința că prepusurile lui sînt întemeiate, ce o să aibă de zis ? Ce ? n'are dreptate Beneș ? Are dreptate ticălosul ! „Frumuseții și tinereții unei femei îi trebuie un cadru vrednic de ele»—; și ce cadru face el tinereții și frumuseții Elenei ? Firea lui mohorîtă de om mîhnit și amărit ? Bucățica de piine de toate zilele ? Pălăriile și rochițele ale de zece ori cîrpite și prefăcute, la care privesc zimbînd femeile celorlalți ? A ! acum înțelege pentru ce nu vrea ea să meargă mai nicăieri sub pretextul că nu prea e bine. Acum pricepe ce trebuie să se petreacă în sufletul ei, cînd aude pe altele istorisînd cum au petrecut la Constanța, ce frumos era la București la teatru, la curse, ori la bătaia de flori...

Încă o noapte în care n'a închis ochii nici măcar o clipă ; și acum slujnica, intrată în vîrfurile degetelor ca să aducă apă, văzînd că nu doarme, îl înștiințează :

— Domnule, te așteaptă un om afară.

Se îmbracă pe tăcute, ca să nu deștepte pe Elena și iese. E Șerb Călugăreanu, țăranul de la Cărbuneni, care se roagă de Andrei de atîta vreme să-i dea lui cu împrumut banii cocoanii Zinchi Sărdăresi.

— Faci rău că nu vrei, domnule Andrei... Da, așa e, nu e pămîntul meu, e de la nevastă-mea ; dar să n'ai grijă ; nu-și pierde femeea banii. Nu-i iau decît pentru un an. Eu sînt oîm vrednic și acum am o ocazie care cine știe cînd s'o mai ivi : o pădure mare pe care pot s'o iau pe nimic și din care pot cîștiga mai bine de o sută de mii de lei. Sînt în stare să dau ori cît pretindeți. Are douăsprezece mii de lei ? iau eu zece și dumneata două.

Doză mii de lei ! Ce n'ar putea face cu suma asta ? Cinci sute de lei Elenei să se ducă la București cu mama-Tilda să-și cumpere ce-i trebuie ;—cu alți cinci sute și-ar putea mobila

odaia în care e pianul și să împlinească astfel dorința d'atîtea ori visată și exprimată de Elena : „Știi, Andrei, dacă ar da Dumnezeu să-ți meargă bine, ăl d'intîi lucru pe care ași vrea să-l facem, ar fi să mobilăm salonașul, să am și eu unde primi pe ale patru-cinci prietene la care mă duc“... Și ar putea chiar să plece cu Elena și cu copilul, să trăiască liniștit măcar două săptămîni, undeva, departe de tribunal, de Zărnescu, de Berlescu, de toată atmosfera asta otrăvită, înveninată...

Andrei, nu face asta ! Știi bine că Șerb Călugăreanu nu e un om muncitor cum zice ; chiar marea sumă, pe care ți-o dă ca plată, dovedește că ia banii să-i risipească în petreceri desfrîinate, cum și-a risipit toată starea lui. Andrei, riști fericirea și viitorul fetei frumoase cu codițele pe spate, pe care ai văzut'o dăunăzi. Andrei te vede Dumnezeu !

Care Dumnezeu ? Dumnezeu care îngăduie parodia de dreptate la a căreia desfășurare asistă zilnic la tribunal ? Dumnezeu care nu numai că trece cu vederea netrebnicia unui om ca Berlescu, dar face ca toată lumea să se descopere cu respect înaintea lui ? Ce ! nu știe el că de atîția ani s'a hotărît de minister împărțirea la țărani a moșiei Păunești ; că toate lucrările de plan și de parcelare sunt sfîrșite și că de cinci ani, în schimbul unei mituiri grase din partea arendașului, Berlescu împiedică împărțirea moșiei, țăranilor rûpți, hărtăniți, galbeni de foame și de mizerie, pe care îi vede în fiecare iarnă cîrd în curtea prefecturii, veniți să cerșească un pumn de porumb stăpînirii ! ? Dumnezeu care-i trimete în fiecare zi cîte o amărăciune și care îngăduie să i se răpească până și ultima comoară, ultimul liman, ultimul balsam ? !...

* * *

— Coconașul maichi, scoate-mi un ghimpe de la inimă. Toată noaptea n'am dormit. Adevărat să fie ce am auzit, c'ar fi murit Șerb ?

E adevărat. Andrei o știe de acum o săptămînă, de cînd s'a întors din călătorie. În vremea asta a putut să-și făurească liniștea cu care acum răspunde cocoanii Zinchiei :

— Da, a murit.

— Vai de mine, maică ! Ce mă fac eu cu ipoteca mea ?

— Cum ce te faci ? Dumitale nu-ți era dator Șerb ; îți e datoare moșia. A murit el, plătesc moștenitorii. N'or vrea să plătească ? Scoatem în vînzare moșia, care face de trei ori atît.

— Păi maică, mi-a spus un vecin că i-a spus un om de

la munte, d'acolo de unde e Șerb, că pământul care mi l'a zălogit mie n'ar fi al lui, c'ar fi de la nevastă.

Cum perdelele sint lăsate, lumina cenușie a odăei în care se găesc, împiedică ochii bătrinei de a vedea schimbarea feței și tremurarea miinilor lui Andrei.

Cu o voce străină, pe care parcă nu și-o recunoaște răspunde:

— Te ieii după o vorbă aruncată așa de un om din lume, ca să te frămînți degeaba... E al lui pământul... Am cercetat eu înainte de a te sfătui să-i dai banii.

— Dumnezeu să-ți dea bine, cocoșelul maichii... Nu știți ce ghimpe inveninat îmi scoți de la inimă... De, ce să faci cu pustia de frică? dar mă gîndeam eu că nu se poate... că dumneata ești un om cinstit și cu frica lui Dumnezeu... Și-ți mulțumesc că mi-ai risipit grija c'o vorbă bună.

— .....

— Ați fost de v'ați plimbat, coconașul maichii.

— Da.

— Ați fost departe?

— Am fost pe la Brașov, pe la Sibiu și ne-am întors pe valea Oltului.

— Frumos!.. Eu nu m'am putut învrednici să mă duc nici odată, dar îmi spunea bietul răposatul că e grozav de frumos la Brașov și prin munți.

— Da, frumos de tot...

În curte cocoana Zinca întreabă:

— Ai fost bolnav, maică, ori oboseala drumului? c'ai mai slăbit, ești tras la față.

— Acum, de-o săptămînă, de cînd m'am întors nu prea mi-a fost bine...

Și luîndu-și rămas bun, bătrîna pleacă vorbind singură... În tăcerea serei care se lasă, se aud unele vorbe: „cinstit... cu frica lui Dumnezeu“...

Da, cu frica lui Dumnezeu și o frică grozavă care l'a împiedecat să guste toată fericirea călătoriei în locuri frumoase, întovărășit de drăgălășia Elenei și a copilului; o frică grozavă, care o să-i mînce și cel din urmă dram de liniște sufletească și care o să-l mistue, încît toți au să se mire: „Cum a îmbătrînit Rizescu și numai acum, de curînd, de vre-o cite-va luni!“

* * *

A trecut un an. In vremea asta a avut două momente in care se miră cum nu și-a pierdut judecata. Unul, cel mai grozav, a fost cînd a aflat de la arhiva tribunalului, că moștenitorii lui Șerb Călugăreanu au pornit proces de anularea ipotecei și cînd i s'a părut, că tăierea răsufării ce simțea, era pricinuită de năruirea întregii clădiri a tribunalului peste dinsul... al doilea a fost cînd i-a venit cocoana Zinca cu citația. In răstimpul trecut de la aflarea despre pornirea procesului pînă la darea citației in priimirea bătrinei, avusese vreme să culeagă niște informații care-l mai liniștiseră.

A putut dar îndura sbuciumarea, pe care i-o pricinuia spaima și durerea bătrinei.

Venise liniștită, cu citația in batistă.

— Mi-a adus azi un om de la tribunal hirtia asta și a lăsat-o in mîna slujnicii, că eu eram dusă pentru un parastas la cimitir, coconașul maichii. Eu zic că-mi pune in vedere c'a murit Șerb.

Ia vezi dumneata.

Cînd a auzit pe Andrei zicînd: „Ce șarlatani! Incearcă marea cu degetul, s'o prinde ori nu s'o prinde? Te chiamă in judecată, ca să strice ipoteca“, a inchis ochii și s'a făcut la față ca turta de ceară; — dar tîria de convingere cu care ii zisesse Andrei: „Să n'ai grije, cocoană Zinco, sint eu aici ca să te apăr“ și mai ales iluziile de existența dreptăței ce poartă in suflet mai toate femeile, o făcuseră să-și deșchiză ochii, să ia și dînsa mîinile lui in mîinile ei tremurătoare și să-i zică: „Da, sufletul maichii, să mă aperi... să aperi norocul... și viitorul... și cinstea fetei... să le aperi, sufletul meu... că eu ași muri“...

Se oprise ca să-și șteargă ochii.

...«Și ce s'ar face ea singură... frumoasa maichii... un copil... fără sprijin... fără un ban... pe drumuri... ca fetele lui Nisipeanu»...

* * *

Acum e mai liniștit. Muzica de care s'a reapucat cu patimă îi aduce un ritm egal in mersul singelui și ordine in judecată — și are mare trebuință de ordine in judecată... A fost la Cărbuneni, unde s'a incredințat cu ochii lui cum stau lucrurile. De ne-

numărate ori și-a spus sie însuși pricina și s'a incredințat c'o s'o cîștige... A lăsat Călugăreanu doi moștenitori : un băiat de douăzeci și patru de ani și unul de șapte-spre-zece — și a rămas pe urma lui, ca avere a sa proprie, casa și ograda de două pogoane. De la moartea tatălui, băiatul cel mare, care era băgat la o prăvălie în Ploești, s'a mutat în casele tatălui său, pe care le-a stăpînit și le stăpînește și acum ; — a vîndut prunele și finul din livede, a luat banii care s'au găsit asupra lui tată-său, patru mii de lei. A declarat el că renunță la moștenire, dar aia nu se prinde, să declari că renunți și să stăpînești... prin urmare el răspunde de datoria tatălui său, nu numai cu ce a moștenit de la el, dar și cu averea moștenită de la mamă-sa. Și ce bine a făcut că a chemat și el în judecată pe moștenitori, ca să-i plătească banii împrumutați și că a cerut și înființare de sechestru pe partea de avere a băiatului vîrstnic, rămasă de la mamă...

I se pare limpede ca lumina zilei și inima lui plină de dorința nemărginită de a cîștiga procesul îi făurește și iluzii. Ce ? cînd o auzi tribunalul cum spun martorii găsiți la Cărbuneni și pe care o să-i aducă la înfățișare, oameni bătrîni, doi dintre ei chiar cei care au cumpărat prunele și finul — alți trei care erau de față cînd s'au numărat banii găsiți la Șerb, patru mii de lei luați de băiatul vîrstnic, — n'are decît să deschiză gura ca să cîștige procesul...

Da, așa ar fi, dacă protivnicul cocoanii Zinchii ar fi un bătrîn neputincios ca dînsa, cu locuința la două poștii de Cărbuneni, — dar protivnicul ei e un băiat ager la minte și la mișcări, chiar d'acolo din Cărbuneni, dintr'un sat cu martorii ; așa ar fi, dacă avocatul băiatului ar fi un avocat naiv, nepriceput ca dînsul, — dar adversarul lui e Vineanu, adînc cunoscător nu numai al codului dar și al tuturilor regulelor «de tactică și de strategie»... Și iată că în ziua procesului are certificat de la primăria din Cărbuneni, care sună ritos că băiatul vîrstnic «n'a stăpînit nici un moment averea rămasă pe urma defunctului său părinte Șerb Călugăreanu»... și iată că și martorii nu știu nimic, se miră de ce i-a «prepus» martori ; abea doi care îngină fără convingere că da... l'au văzut și pe băiatul ăl mare prin casa lui Șerb, dar dacă stăpînește ori nu...

Zădarnic se frămîntă Aurei cu desnădejde. Zădarnic, cu toate protestările lui Vineanu de a lăsa ca întrebările să se facă de „onoratul tribunal“, se apropie el de martor și-l întrebă privind-l în ochi : „Nu mi-ai mărturisit dumneata mie pe bătrîne-

țele dumitale, că erai de față cînd s'au numărat ai patru-mii de lei găsiți la Șerb și că i-a luat dumnealui?" martorul răspunde cu tărie: «Ferească Dumnezeu!».

Are dreptate tribunalul să hotărască anularea ipotecei, rămînînd ca creditoarea să se despăgubească urmărind casa, casa care nu face nici două mii de lei...

Bătrîna n'a înțeles cum s'a rostit tribunalul. Ședința fiind suspendată, e imbrincită pînă la ușă de lumea care dă năvală să iasă. Acolo se îndură s'o lumineze aprodul, care-i strigă în ureche:

— Ai pierdut, cucoană. Ți s'a anulat ipoteca.

Ea cade pe banca de lingă ușă vorbind fără șir: «Viorica... viitorul... norocul... fără sprijin... fetele lui Nisipeanu»... și văzînd pe Andrei care iese, îi zice, cu mina dreaptă întinsă a blestem:

— Dumnezeu să-ți plătească și să te miluească!

El pleacă, scoboară scara și repede-repede cotește pe după tribunal; p'acolo ajungi iute la zăvoiu din marginea orașului, unde e o fîntînă cu un șipot de apă rece ca gheața. Ajuns, își smulge gulerul și legătura de la gît, le bagă în buzunar, se apleacă și pune capul în bătaia apei. Aaa! ce bine face răceala asta care-i curge în creștet! Cum potolește svicneala din tîmple și sgomotul din urechi... Multă vreme stă așa; apoi se scoală se șterge și pornește prin zăvoiu spre punte...

* * *

Atîta vreme de cînd umblă într'una și nici frumusețea locurilor prin care a rătăcit, pline de miresme și de cîntice de greeri, cu orizontul ăla frumos de dealuri verzi și de munți cu atîtea nuanțe de albastru, nimic nu i-a putut goni din auz sunetul propriilor lui cuvinte spuse odinioară doctorului: «Avem fiecare mintea și puterea noastră și dacă nu le întrebuițăm în într'un anumit scop, crez, da, crez cu toată tăria, că intervine o minte și o putere mai mare»...

Cu ele în urechi a plecat de la tribunal acum patru ceasuri și tot cu ele în auz intră acum în strada Speranței.

Ce însemnează asta?... Două trăsuri în fața caselor lui?... Lume adunată la poartă? Copii spînzurați pe uluci? Grăbește pasul după ritmul bătăilor inimii. În curte îl întîmpină nenea Mache: «Nu e nimic, nu te speria, nu e nimic». El îl imbrîncește și intră în sală. Acolo, îi iese înainte Antonescu.

— Ce s'a întîmplat? îl întrebă Andrei cu o voce stînsă?

În locul lui Antonescu răspunde glasul doctorului din odaia de alături :

«Nu așa. Ridică-i capul mai sus, mai sus». Aceste vorbe aduc în mintea lui lumina orbitoare a unui trăsnet.

Dă năvală în ușa odăii de culcare, care se bate de perete... Într'o privire de o clipă vede tot : Elena leșinată...., doctorul.... două femei... sticle... ligheanul plin de sînge și copilul !!... Vrea să înainteze dar nu poate și scoțînd un răcnet înspăimîntător, ca de uriaș înjunghiat, se năruie în pragul ușei..

* * *

— Fraților, zice Urziceanu intrînd în camera avocaților, să vă spui o veste tristă. A inebunit bietul Rizescu.

— Tocmai ce le spuneam și eu, adăugă altul.

— Da, întîlnii chiar acum pe doctorul Georgescu; venea d'acolo; plîngea săracul. Copilul scapă, e în afară de orice primjdie.

— Eu, zice Berlescu, în totdeauna îmi ziceam că are s'o sfîrșească așa omul ăsta. Ce era mania aia a persecuției de care suferea ?...

(S F I R Ș I T)

Ioan Al. Brătescu-Volnești
